

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 142/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa mesta Trebišov, M. R. Štefánika 862/204, Trebišov, IČO 00 331 996, zastúpeného advokátom prof. JUDr. Petrom Vojčíkom, CSc., Rázusova 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co 161/2014 z 24. novembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 46/2019 z 29. mája 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť mesta Trebišov o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa mesta Trebišov, M. R. Štefánika 862/204, Trebišov, IČO 00 331 996 (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 161/2014 z 24. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 46/2019 z 29. mája 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresným súdom Trebišov (ďalej len „okresný súd“) sa pod sp. zn. 6 C 201/2010 vedie konanie na základe žaloby žalobcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) proti sťažovateľovi v procesnom postavení žalovaného o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 201/2010 z 2. decembra 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom žalobu žalobcu zamietol a druhým výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v sume 57 223,58 €.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že žalobca podal proti druhému výroku rozsudku okresného súdu odvolanie z 27 januára 2014, ktoré bolo doručené okresnému súdu faxom 28. januára 2014 a poštou 29. januára 2014, pričom toto odvolanie je evidované na čísle listov spisovej dokumentácie 307 – 318 (ďalej len „odvolanie 1“). Predmetné odvolanie 1 bolo sťažovateľovi doručené 3. februára 2014, a sťažovateľ sa k nemu ako k odvolaniu proti výroku o trovách konania vyjadril 12. februára 2014.

5. Sťažovateľ uvádza, že žalobca podal 29. januára 2014 aj ďalšie odvolanie z 27. januára 2014, ktoré bolo okresnému súdu doručené 30. januára 2014 faxom aj poštou, pričom toto je evidované na číse listov spisovej dokumentácie 319 – 329. Predmetným odvolaním žalobca napáda rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, a to tak výrok vo veci samej, ktorým došlo k zamietnutiu žalobného návrhu, ako aj výrok o trovách konania (ďalej len „odvolanie 2“). Sťažovateľ uvádza, že odvolanie 2 mu na vyjadrenie nebolo doručené.

6. Krajský súd napadnutým uznesením zrušil rozsudok okresného súdu a zároveň zrušil aj uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 201/2010-210 zo 7. októbra 2013, ktoré napadol žalobca odvolaním z 5. novembra 2013 a ktorým okresný súd priznal znalcovi odmenu v sume 800,33 € a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu krajského súdu 23. marca 2016 dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov [(ďalej aj „OSP“); účinný do 30. júna 2016], a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

8. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) ako procesne neprípustné.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie princípu rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti súdneho konania ako imanentných súčastí základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tomto kontexte v podstatnom uvádza: *„Európsky súd pre ľudské práva pri výklade princípu kontradiktórnosti zotrváva na jeho formálnom poňatí, čo znamená, že je absolútnou povinnosťou súdu doručovať účastníkom konania všetky vyjadrenia a stanoviská, bez ohľadu na ich obsah, t. j. bez preskúmania ich relevantnosti a dôvodnosti a možnosti ovplyvniť rozhodnutie súdu. Vplyvanie na rozhodnutie súdu sa posudzuje len podľa toho, že v podaní je uvedený návrh účastníka konania ako má súd*

rozhodnúť v konečnom rozhodnutí. Z tohto dôvodu sa vychádza z premisy, že ak je v podaní účastníka konania formulovaný výrok konečného rozhodnutia, má sa za to, že účastník konania má zjavný záujem na tom, aby mu bolo podanie protistrany doručené...“

10. Sťažovateľ uvádza, že povinnosť všeobecných súdov doručovať odvolanie ostatným stranám sporu bola v rozhodnom čase v slovenskej právnej úprave explicitne vyjadrená v ustanovení § 209a OSP (v súčasnosti § 373 ods. 3 CSP), ktoré sa aplikovalo v danom prípade na odvolacie konanie. Na predmetné ustanovenie nadväzoval § 211 ods. 1 OSP, v ktorom zákonodarca zakotvil zákonný príkaz odvolaciemu súdu odstrániť vady, ktoré okresný súd v dôsledku svojho nesprávneho postupu neodstránil, vrátane odstránenia väd pri doručovaní odvolania.

11. K porušeniu v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým uznesením krajského súdu sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v dôsledku toho, že krajský súd ako súd odvolací vo veci rozhodol bez toho, aby si splnil svoje zákonné povinnosti, a to skúmať, či okresný súd neporušil niektorú zo svojich povinností v súvislosti s doručovaním odvolania, ako aj doručiť odvolanie protistrane, odňal sťažovateľovi možnosť uplatnenia procesného práva vyjadriť sa k úkonu druhej sporovej strany, ktorým táto iniciovala odvolacie konanie, a možnosť dať na posúdenie odvolaciemu súdu vlastnú argumentáciu, s ktorou – ak by ju neprijal – by sa musel odvolací súd vysporiadať. Právo sporovej strany, na to, aby jej všeobecný súd doručil odvolanie inej sporovej strany, patrí podľa názoru sťažovateľa k základným a neopomenuteľným procesným oprávneniam strán sporu. Týmto postupom bolo preto podľa názoru sťažovateľa porušené jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

12. V súvislosti s porušením v ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľ poukazuje, že prax najvyššieho súdu jednoznačne judikuje, že postup všeobecného súdu spočívajúci v opomenutí doručenia procesného podania strane sporu je subsumovateľný pod § 237 písm. f) OSP, a nedoručením procesného návrhu protistrane je porušené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu.

13. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd aj napriek ustálenej judikatúre ním podané dovolanie odmietol ako neprípustné, pričom argumentoval tým, že vada konania namietaná sťažovateľom [§ 237 ods. 1 písm. f) OSP] nebola preukázaná. Podľa názoru sťažovateľa je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v rozpore s ustálenou judikatúrou a vykazuje znaky arbitrárnosti.

14. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom rozhodol:

„I. Základné právo Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Krajským súdom v Košiciach uznesením zo dňa 24.11.2015, č. k. 2Co/161/2014-365, ktorým zrušil rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 02.12.2013, č. k. 6C/201/2010-300 a vrátil vec na ďalšie konanie, ako aj nato nadväzujúcim uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.05.2019, sp. zn.: 7Cdo/46/2019 p o r u š e n é b o l i .

II. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.11.2015, č. k. 2Co/161/2014-365, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.05.2019, sp. zn.: 7Cdo/46/2019 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach n a d' a l š i e k o n a n i e .

III. Sťažovateľovi p r i z n á v a primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- € (slovom: desaťtisíc eur), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Ústavný súd Slovenskej republiky p r i z n á v a Sťažovateľovi trovy konania, ktoré je povinný Krajský súd v Košiciach Sťažovateľovi nahradiť.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

19. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi,

začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v námietke, že krajský súd ako súd odvolací vo veci rozhodol bez toho, aby si splnil svoje zákonné povinnosti, a to skúmať, či okresný súd neporušil niektorú zo svojich povinností v súvislosti s doručovaním odvolania, ako aj doručiť odvolanie protistrane, čím odňal sťažovateľovi možnosť uplatnenia procesného práva vyjadriť sa k odvolaniu protistrany. Najvyšší súd ako súd dovolací podľa názoru sťažovateľa odmietol jeho dovolanie v rozpore s ustálenou judikatúrou. Vzhľadom na uvedené bolo podľa názoru sťažovateľa porušené jeho právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

24. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyplývajúca z § 124 zákona

o ústavnom súde vzhľadom na dátum právoplatnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (27. augusta 2019, pozn.) zachovaná.

25. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

26. Vo vzťahu k už spomenutému princípu subsidiarity judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09).

27. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie „je výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

28. Predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je také porušenie, ktoré nie je napraviteľné alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré boli obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (účinnom do 30. júna 2016, m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06), resp. sú obsiahnuté v Civilnom sporovom poriadku (účinnom od 1. júla 2016, m. m. I. ÚS 182/2019).

29. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (m. m. IV. ÚS 322/09, I. ÚS 182/2019).

30. V nadväznosti na uvedené právne názory ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach daného prípadu nie sú splnené predpoklady na výnimku z už spomenutej zásady, podľa ktorej ústavný súd v rámci konania o ústavnej sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa právoplatne skončilo konanie.

31. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti napáda v podstate postup krajského súdu, ktorým krajský súd nesplnil zákonom stanovenú povinnosť odstrániť vady v postupe okresného súdu doručiť mu odvolanie na vyjadrenie a povinnosť doručiť mu toto odvolanie sám. Sťažovateľ namieta, že pokiaľ krajský súd rozhodol napadnutým uznesením

bez toho, aby pred tým doručil sťažovateľovi odvolanie protistrany na vyjadrenie, porušil tým jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Aj keď v prípade sťažovateľa ide o zmarenie možnosti vyjadriť sa k podanému odvolaniu protistrany, a teda úkon, ktorý ako taký nebude možno zopakovať, resp. nahradiť v ďalšom priebehu konania pred všeobecnými súdmi, v danom prípade je z ústavnoprávneho hľadiska podstatné, že vec sa zrušením rozsudku okresného súdu vrátila na ďalšie konanie, a to, ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, z dôvodu, že okresný súd nesprávne právne vec posúdil, ak žalobu zamietol pre nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobcu na jej podaní (s. 5 napadnutého uznesenia krajského súdu).

33. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ všeobecný súd dospeje k záveru, že ten-ktorý určovací návrh nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. V preskúvanom prípade je zrejmé, že po vrátení veci na ďalšie konanie bude predmet konania, a teda otázka určenia vlastníckeho práva ešte len v merite veci posudzovaná všeobecnými súdmi vrátane celého dokazovania s tým súvisiacim, a teda sťažovateľ bude môcť uplatniť svoju skutkovú a právnu argumentáciu vzťahujúcu sa na vec v celom rozsahu.

34. Ústavný súd napokon, sumarizujúc dosiaľ uvedené, zdôrazňuje, že jeho ústavnou kompetenciou nemôže byť zmena alebo náprava či už namietaného, alebo skutočného pochybenia všeobecných súdov v dosiaľ neskončených súdnych konaniach, ale je zásadne povolaný posúdiť, či konanie ako celok a jeho výsledok po právoplatnom skončení veci obstoja z komplexného hľadiska v ústavnoprávnej rovine. Každý iný postup by neprípustne rozširoval kompetencie ústavného súdu a vo svojich dôsledkoch by z neho robil ďalšiu súdnu inštanciu, ktorá by bola mimoriadna okrem iného aj tým, že by mohla zasahovať do ešte prebiehajúcich konaní (obdobne IV. ÚS 233/2011, I. ÚS 182/2019).

35. Ústavný súd, akcentujúc rešpektovanie princípu minimalizácie zásahov do rozhodnutí všeobecných súdov, ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

36. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti po zopakovaní argumentácie totožnej s argumentáciou v dovolaní zhodnotil, že najvyšší súd mal odmietnutím jeho dovolania porušiť jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti prípustnosť dovolania v rozsahu namietanom v ústavnej sťažnosti odôvodnil dovolacím dôvodom zakotveným v § 237 ods. 1 písm. f) OSP platného a účinného v čase podania dovolania, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

37. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd.

38. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

39. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd ozrejmuje, že jeho úlohou bolo zistiť, či právny názor, na základe ktorého najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podané v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) CSP, bol najvyšším súdom aplikovaný ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru.

40. Najvyšší súd v bode 13 napadnutého uznesenia, v rozsahu, v ústavnej sťažnosti namietaného nedoručenia odvolania na vyjadrenie konkrétne uviedol: *„Treba zdôrazniť, že samotná povaha zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie otvára strane sporu možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky svoje procesné práva, vrátane práv na uplatnenie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov. Pokiaľ teda žalovaný vidí odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že sa nemohol vyjadriť k odvolaniu žalobcu z 27. januára 2014, v ktorom žalobca napádal nielen výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konanie, ale aj samotný výrok vo veci samej, ktorým došlo k zamietnutiu žaloby, dovolací súd uvádza, že mu týmto spôsobom nebola odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko argumenty ktoré by mohol použiť vo vyjadrení k tomuto odvolaniu, bude môcť použiť opätovne v konaní na súde prvej inštancie. Zrušujúce uznesenie navodzuje stav, aký bol pred rozhodnutím súdu prvej inštancie bez toho, aby ho nahradil novým rozhodnutím. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že konanie sa bude prejednávať a rozhodovať opätovne na súde prvej inštancie a proti tomu, čo strana považuje v rozhodnutí za nesprávne, má možnosť sa brániť a v plnom rozsahu má zachované právo namietat nesprávnosť podaním opravného prostriedku.“*

41. Ústavný súd po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa nemajúci oporu v zákone. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vyvrátil uplatnený dovolací dôvod.

42. Právny názor najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení

Občianskeho a súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní, ktorý by popieral ich účel a zmysel.

43. Keďže v danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

44. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu